

รายงานการไปราชการ ประชุม/สัมมนา ศึกษา ฝึกอบรม ปฏิบัติการวิจัย ดูกาน ณ ต่างประเทศ
และการไปปฏิบัติงานในองค์การระหว่างประเทศ

.....

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1.1 ชื่อ/นามสกุล

1) นายปรีชา องค์กรประเสริฐ	ผู้อำนวยการสำนักการป่าไม้ต่างประเทศ
2) นายมนตรี อินต๊ะเสน	นักวิชาการป่าไม้ชำนาญการพิเศษ
3) นางสาวศศิมา อารี	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
4) นางสาวมลธดา สุทธิพงษ์	นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ
5) นางจรรวรรณ บุญไชย	นิติกรปฏิบัติการ

1.2 ชื่อเรื่อง/หลักสูตร

การประชุม the 2026 RMFN – Asia Annual Advisory Committee Meeting

สาขาหลัก

สาขาย่อย

สาขาที่เกี่ยวข้อง

เพื่อ ประชุม/สัมมนา ศึกษา ฝึกอบรม ปฏิบัติงานวิจัย

ดูกาน ไปปฏิบัติงานในองค์การระหว่างประเทศ

แหล่งผู้ให้ทุน

ประเทศที่ไป ราชอาณาจักรภูฏาน

ระหว่างวันที่ 1-7 กุมภาพันธ์ 2569

ส่วนที่ 2 ข้อมูลที่ได้จากการศึกษา ฝึกอบรม ดูกาน ประชุม/สัมมนา ปฏิบัติงานวิจัย และไป ปฏิบัติงานใน
องค์การระหว่างประเทศ

2.1 วัตถุประสงค์

2.2.1..... เพื่อเข้าร่วมการประชุมการประชุม the 2026 RMFN – Asia Annual Advisory
Committee Meeting

2.2.2..... เพื่อทำหน้าที่ประธานในการประชุมเครือข่ายป่าต้นแบบภูมิภาคเอเชีย

2.2.3..... เพื่อนำเสนอผลการดำเนินงานในพื้นที่ป่าต้นแบบทว จังหวัดลำปาง

2.2.4..... เพื่อนำเสนอพื้นที่การจัดเตรียมป่าต้นแบบบางกระเจ้า

2.2.5..... เพื่อร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเครือข่าย

2.2 เนื้อหาการศึกษาดูงาน (โดยย่อ)

แนวทาง Model Forest ถูกพัฒนาและนำไปใช้ครั้งแรกโดยรัฐบาลแคนาดาในต้นทศวรรษ 1990 เพื่อตอบสนองต่อความขัดแย้งในการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรป่าไม้และการจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน ของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น นักสิ่งแวดล้อม รัฐบาล ชนพื้นเมือง ชุมชน และแรงงานป่าไม้ เป็นต้น แนวคิดเบื้องหลังแนวทาง Model Forest คือ ปรับมุมมองทรัพยากรป่าไม้จากไม้เพียงอย่างเดียวไปสู่วิถีทัศน์ที่มีการใช้ประโยชน์ และการแลกเปลี่ยนทางสังคม สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรมจะได้รับการพิจารณาอย่างเท่าเทียมกัน ตั้งแต่เริ่มต้น Model Forest ได้ส่งเสริมแนวคิดในการสร้างความร่วมมือภายใต้เวทีที่เป็นกลางซึ่งสามารถแสดงถึงค่าและผลประโยชน์ที่หลากหลาย โดยที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียลองนำแนวคิดใหม่ๆ มาทดลองใช้โดยมีเป้าหมายร่วมกัน คือการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยแต่ละแห่งมีเป้าหมายที่จะเป็น “แบบจำลอง (Model)” ที่มีพลศาสตร์ซึ่งคนอื่นสามารถเรียนรู้ได้และสามารถร่วมกันส่งเสริมเป้าหมายความยั่งยืนในป่าและภูมิทัศน์ที่ใหญ่กว่าที่อยู่รอบๆ เช่น การปฏิบัติในการตัดไม้ การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ และเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ

“แบบจำลอง (Model)” ได้รับการยกระดับจากความสำเร็จ รัฐบาลแคนาดาได้ประกาศการพัฒนาเครือข่าย Model Forest ระดับนานาชาติที่การประชุมสหประชาชาติว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา ปี 1992 (UNCED) ในริโอเดจาเนโร โดยมีเป้าหมายเพื่อขยายบทเรียนที่ได้เรียนรู้จาก Model Forest ในแคนาดา และจัดทำแพลตฟอร์มเพื่อแบ่งปันประสบการณ์กับพันธมิตรระหว่างประเทศ

เครือข่ายป่าต้นแบบภูมิภาคเอเชีย (RMFN-Asia) เป็นเครือข่ายแห่งการปฏิบัติที่ส่งเสริมการจัดการป่าที่ยั่งยืนโดยใช้แนวทางป่าต้นแบบ ก่อตั้งขึ้นในปี 2543 และปัจจุบันเป็นหนึ่งในหกเครือข่ายภูมิภาคภายใต้เครือข่ายป่าไม้โมเดลระดับนานาชาติ (IMFN) RMFN-Asia ประกอบด้วยป่าต้นแบบ 8 แห่งใน 6 ประเทศ (ไทย, จีน, อินเดีย, ญี่ปุ่น, อินโดนีเซีย และฟิลิปปินส์) ทั้งนี้ในปัจจุบัน เวียดนามกำลังพิจารณาการจัดตั้งป่าต้นแบบด้วย เครือข่ายนี้มีการบริหารจัดการโดยคณะกรรมการที่ปรึกษาโดยสมัครใจ ซึ่งมีประธาน คือ ผู้แทนกรมป่าไม้ประเทศไทย และ RECOFTC ทำหน้าที่เป็นเลขธิการ RMFN-Asia ตั้งแต่เดือนมกราคม 2567

ประเทศไทย โดยกรมป่าไม้และบริการอุทยาน (Department of Forests and Park Services: DoFPS) ได้เข้าร่วมในฐานะผู้สังเกตการณ์ในการประชุมคณะกรรมการที่ปรึกษาประจำปีของ RMFN-Asia ในปี 2567 และ 2568 รวมถึงการประชุม IMFN Global Forum ครั้งที่ 6 เมื่อเดือนพฤษภาคม 2568 จากความร่วมมือดังกล่าวและการตระหนักว่าแนวทางป่าต้นแบบมีความสอดคล้องกับนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมและพันธสัญญาดั้งเดิมของประเทศ ภูฏานจึงกำลังดำเนินการเพื่อเข้าเป็นสมาชิกของ IMFN และจัดตั้งป่าต้นแบบขึ้นภายในประเทศ

ในการประชุมคณะกรรมการที่ปรึกษาประจำปี RMFN-Asia 2568 ซึ่งจัดขึ้นเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2568 ณ ป่าต้นแบบลุ่มน้ำคาโรต (Carood Watershed Model Forest) จังหวัดโบโฮล ประเทศฟิลิปปินส์ ที่ประชุมได้ร้องขอให้ประเทศไทยเป็นสถานที่จัดการประชุมคณะกรรมการที่ปรึกษา RMFN-Asia ประจำปี 2569 โดยกำหนดจัดขึ้นระหว่างวันที่ 2-7 กุมภาพันธ์ 2569 ซึ่งทาง DoFPS ได้ตอบรับคำขอดังกล่าวด้วยความยินดี

ภูฏานได้รับการยอมรับในระดับสากลถึงความมุ่งมั่นอย่างแรงกล้าในการจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน โดยมีพื้นที่ป่าครอบคลุมกว่าร้อยละ 70 ของประเทศ ส่งผลให้เป็นหนึ่งในไม่กี่ประเทศในโลกที่มีภาวะคาร์บอนเป็นลบ (Carbon-negative) การให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ ผสมผสานกับโมเดล “ความสุขมวลรวมประชาชาติ” (Gross National Happiness) ที่ให้ความสำคัญกับความเป็นอยู่ที่ดีของมนุษย์และสิ่งแวดล้อม ถือเป็นโอกาสในการเรียนรู้ที่มีค่าสำหรับสมาชิกและพันธมิตรของ RMFN-Asia นอกจากนี้ การจัดการ

ประชุมในปี 2569 ณ ภูฏาน ยังจะเป็นประโยชน์ต่อ DoFPS และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในภูฏานในการพัฒนาป่าต้นแบบและเข้าเป็นสมาชิก RMFN-Asia อย่างเต็มตัว

วัตถุประสงค์ของการประชุม:

- เพื่อแลกเปลี่ยนและสะท้อนสถานการณ์ปัจจุบันของป่าต้นแบบในเอเชีย (รวมถึงความสำเร็จที่สำคัญ ความท้าทาย และบทเรียนที่ได้รับ)
- เพื่อทบทวนความคืบหน้าในการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ RMFN-Asia พ.ศ. 2568-2573 และระบุโอกาสรวมถึงลำดับความสำคัญของความร่วมมือเพื่อส่งเสริมและขับเคลื่อนแนวทางป่าต้นแบบในเอเชียในปีต่อ ๆ ไป
- เพื่อแบ่งปันผลสำเร็จและบทเรียนจากป่าต้นแบบที่ดำเนินงานตามข้อตกลงสนับสนุนด้านภูมิอากาศของ IMFN
- เพื่อเรียนรู้ประสบการณ์โดยตรงจากการจัดการภูมิทัศน์ป่าไม้ที่ยั่งยืนในภูฏาน และแบ่งปันความรู้และบทเรียนเกี่ยวกับการจัดตั้งและการดำเนินงานป่าต้นแบบให้แก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในภูฏาน เพื่อสนับสนุนความพยายามในการพัฒนาป่าต้นแบบในประเทศภูฏานที่กำลังดำเนินอยู่

ในพิธีเปิดการประชุมได้รับเกียรติจาก Mr. Karma Tenzin อธิบดีกรมป่าไม้แห่งภูฏาน ได้กล่าวต้อนรับผู้เข้าร่วมการประชุมทุกท่านสู่ประเทศภูฏาน ประเทศที่อุดมสมบูรณ์ด้วยทรัพยากรธรรมชาติและมีความตั้งใจอย่างแน่วแน่ในการสงวนและรักษาทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญของประเทศ ภูมิภาค และนานาชาติ แสดงความคาดหวังว่าการประชุมจะเป็นเวทีในการแลกเปลี่ยนข้อมูลการดำเนินงานภายใต้เครือข่ายป่าต้นแบบในเอเชียแปซิฟิก

Mr. Pierre Jonathan Teasdale Director of Trade and International Affairs Division, Canadian Forest Service จากประเทศแคนาดา ได้กล่าวแสดงความยินดีและขอบคุณทุกท่านที่เดินทางมาเข้าร่วมการประชุม RMFN-Asia ตลอดจนถึงภูมิหลังในการจัดตั้งเครือข่ายป่าต้นแบบที่มีจุดเริ่มต้นมาจากประเทศแคนาดาและได้แพร่กระจายไปยังประเทศต่าง ๆ ของโลก

Dr. David Ganz, Executive Director of RECOFTC ขอขอบคุณทุกภาคส่วนที่ช่วยกันและร่วมมือกันอย่างหนักในการจัดการประชุมและเตรียมการต้อนรับทุกท่านเข้าร่วมการประชุมในครั้งนี้ ณ ราชาอาณาจักรภูฏาน นอกจากนี้แล้วได้กล่าวถึงโอกาสที่ได้เยี่ยมชมการะหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนในประเทศภูฏาน ซึ่งถือว่าประเทศภูฏานเป็นหนึ่งในประเทศต้น ๆ ที่เข้าร่วมการดำเนินงานด้านการจัดการป่าชุมชนกับ RECOFTC และเพื่อนำเสนอข้อมูลป่าต้นแบบเพื่อเชิญชวนประเทศภูฏานร่วมเป็นสมาชิกของป่าต้นแบบ (Model Forest)

นายปรีชา องค์กรประเสริฐ ผู้อำนวยการสำนักการป่าไม้ต่างประเทศ กรมป่าไม้ ในฐานะประธาน (Chair) ของ RMFN-Asia ได้กล่าวเปิดการประชุม RMFN-Asia Annual Advisory Committee Meeting

สมาชิกเครือข่าย RMFN-Asia, พันธมิตรด้านภูมิอากาศของ IMFN และ RECOFTC ในฐานะสำนักเลขานุการ RMFN-Asia ร่วมกันแบ่งปันเรื่องราวความสำเร็จที่สำคัญในปีที่ผ่านมา ภายใต้บริบทของแผนยุทธศาสตร์ RMFN-Asia พ.ศ. 2568–2573

1. ป่าต้นแบบคาร์ดูต (Carood Watershed Model Forest) – ฟิลิปปินส์

เน้นการขับเคลื่อนตามแผนยุทธศาสตร์ RMFN-Asia 2025-2030 ใน 3 ด้านหลัก

1.1 ความเท่าเทียมทางเพศและเยาวชน: จัดค่ายเยาวชน "Youth for Nature" (ผู้นำเยาวชน 146 คน) และส่งเสริมกลุ่มสตรีในการจัดการขยะและคัดแยกขยะโดยมีสิ่งจูงใจ

1.2 การฟื้นฟูภูมิทัศน์ป่าไม้ (FLR) และภาวะผู้นำ: ทำการสำรวจและประเมินระบบนิเวศป่าชายเลนในอ่าว Cogtong และจัดตั้งโรงเพาะชำป่าชายเลน

2. ป่าต้นแบบหลินอัน (Lin'an Model Forest) – จีน

เน้นความสำเร็จในการฟื้นฟูพื้นที่และผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ

2.1 ความเป็นอยู่ที่ดี ฝึกอบรมการแปรรูปอาหารเพื่อสร้างรายได้ และพัฒนาความรู้ทางการเงินให้กับองค์กรชุมชน

2.2 หมู่บ้าน Baisha: กลายเป็นต้นแบบของทฤษฎี "ภูเขาสีเขียวคือภูเขาทองคำ" โดยเพิ่มพื้นที่ป่าจาก 60.4% เป็น 97%

2.3 เศรษฐกิจชุมชน: รายได้จากผลิตภัณฑ์ป่าที่ไม่ใช่ไม้ (NTFP) และการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพิ่มขึ้นกว่า 2 เท่าในช่วงปี 2021-2025 (รายได้ต่อหัวเพิ่มจาก 7,185 เป็น 14,917 ดอลลาร์สหรัฐ)

2.4 งานวิจัย: มีการศึกษาเรื่องผลกระทบของป่าผสมต่อคุณภาพดินและการเติบโตของไม้สนคาร์มินेट (Chinese Fir) ในระยะยาว 8 ปี

3. ป่าต้นแบบงาว (Ngao Model Forest) – ไทย

เน้นการแก้ปัญหาไฟป่าและภัยแล้งผ่านเครือข่ายความร่วมมือ

3.1 การจัดการไฟป่า ใช้เทคโนโลยีแผนที่เตือนภัยไฟป่าและจุดความร้อน (Hotspot Monitoring) แบบเรียลไทม์ผ่านระบบปฏิบัติการ DNPX

3.2 โครงการเลี้ยงผึ้ง (LAC Project): ใช้การเลี้ยงผึ้งเป็นรายได้เสริมเพื่อจูงใจให้ชุมชนช่วยกันดูแลป่าและลดปัญหาไฟป่า ช่วยสร้างรายได้ให้กลุ่มสตรีที่ว่างงาน

3.3 การสร้างฝาย: สร้างฝายชะลอน้ำเพื่อคืนความชุ่มชื้นให้ระบบนิเวศ ลดปัญหาการขาดแคลนน้ำสำหรับสัตว์ป่าและช้าง และฟื้นฟูความหลากหลายทางชีวภาพ

4. ป่าต้นแบบบัลคิลา (The Balkhila Model Forest) – อินเดีย

เป็นป่าต้นแบบแห่งแรกในเขตเทือกเขาหิมาลัย (รัฐอุตตร Pradesh):

4.1 ความยืดหยุ่นต่อสภาพภูมิอากาศ: ส่งเสริมเกษตรป่าไม้ (Agroforestry) ใน 123 ครอบครัว และปลูกพืชพื้นเมืองเพื่อเป็นแนวรั้วธรรมชาติ (Bio-fencing) ลดความขัดแย้งระหว่างคนกับสัตว์ป่า

4.2 **พลังสตรีและเยาวชน:** ต่อยอดจากจิตวิญญาณของขบวนการ "ชิปโก" (Chipko movement) โดยให้ผู้หญิงเป็นผู้นำในการสร้างความยืดหยุ่นต่อสภาพภูมิอากาศ

4.3 **การสร้างมูลค่าเพิ่ม:** ฝึกอบรมการแปรรูปผลผลิตจากข้าวฟ่าง (Millet) ให้เป็นผลิตภัณฑ์พร้อมขาย และฝึกอบรมเยาวชนด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เพื่อลดการย้ายถิ่นฐานของคนหนุ่มสาว

5. ป่าต้นแบบโกดากู (Kodagu Model Forest) – อินเดีย

เน้นการจัดการภูมิทัศน์ที่ซับซ้อนในเขตเทือกเขา Western Ghats:

5.1 **การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ** การจัดการพื้นที่ปลูกกาแฟร่วมกับต้นไม้พื้นเมือง (Shade-grown coffee) เพื่อรักษาแนวกันทางนิเวศวิทยา

5.2 **ความขัดแย้งระหว่างคนกับช้าง** นำเสนอวิธีแก้ปัญหาเชิงนวัตกรรมเพื่อลดผลกระทบจากการที่ช้างป่าเข้ามาในพื้นที่เกษตรกรรม

5.3 **การมีส่วนร่วม** การทำงานร่วมกับกลุ่มชุมชนท้องถิ่นและเจ้าของไร่กาแฟในการรักษาแหล่งต้นน้ำป่าไม้

6. ป่าต้นแบบเกียวโต (Kyoto Model Forest) – ญี่ปุ่น

เน้นการสร้าง "วัฒนธรรมการมีส่วนร่วม" จากภาคส่วนต่างๆ ในสังคม

6.1 **ความร่วมมือกับภาคเอกชน** แสดงโมเดลที่บริษัทเอกชนเข้ามาสนับสนุนการดูแลป่า (Corporate Forest) เพื่อความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR)

6.2 **การฟื้นฟูป่าไม้และป่าไม้สน** กิจกรรมการจัดการป่าไม้ที่ทรุดโทรมและการนำไม้มาใช้ประโยชน์ตามภูมิปัญญาดั้งเดิมของเกียวโต

6.3 **การศึกษาป่าไม้** กิจกรรมสร้างจิตสำนึกให้เด็กและเยาวชนในเมืองได้เชื่อมโยงกับป่าไม้ในท้องถิ่น

7. ป่าต้นแบบมาร์โกวิทัน (Margowitan Model Forest) – อินโดนีเซีย

เน้นความสำเร็จในการจัดการป่าไม้โดยชุมชน (Social Forestry):

7.1 **เกษตรป่าไม้ (Agroforestry)** การปลูกพืชเกษตรผสมผสานในพื้นที่ป่าเพื่อสร้างรายได้ เช่น การปลูกข้าวโพดและพืชเศรษฐกิจอื่นๆ ควบคู่กับการปลูกไม้สัก

7.2 **การรวมกลุ่มของชุมชน** แสดงโครงสร้างการบริหารจัดการที่มีสมาชิกในพื้นที่เป็นผู้ขับเคลื่อนหลัก (Multi-stakeholder)

7.3 **การจัดการน้ำ** ความสำคัญของป่าในการรักษาระบบชลประทานเพื่อการเกษตรของคนในพื้นที่

8. ป่าต้นแบบลุ่มน้ำอูลอต (Ulot Watershed Model Forest) – ฟิลิปปินส์

เน้นการจัดการลุ่มน้ำขนาดใหญ่ในเกาะซามาร์ (Samar Island):

8.1 **การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Ecotourism)** การเปลี่ยนกิจกรรมล่องเรือในแม่น้ำอูลอตให้เป็นอาชีพทางเลือกสำหรับคนในพื้นที่ เพื่อลดการตัดไม้ทำลายป่า

8.2 **การฟื้นฟูป่าชายเลนและป่าดิบชื้น** กิจกรรมการปลูกป่าทดแทนและการตรวจสอบการบุกรุกโดยชุมชนมีส่วนร่วม

8.3 การตอบสนองต่อภัยพิบัติ บทบาทของป่าไม้ในการเป็นแนวป้องกันพายุไต้ฝุ่นและรักษาสภาพดินเพื่อป้องกันดินถล่ม

ป่าต้นแบบเตรียมการเพื่อเข้าร่วมเป็นสมาชิกเครือข่ายป่าต้นแบบ

1. พื้นที่คุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติคิงบางกะเจ้า – ไทย (เสนอเป็นป่าต้นแบบแห่งที่ 2)

พื้นที่สีเขียวขนาดใหญ่ (Urban Oasis) พื้นที่ 2,000 เฮกตาร์ ในใจกลางเมืองใกล้กรุงเทพฯ ที่ได้รับยกย่องจากนิตยสาร TIME ว่าเป็น "Best of Asia" ยกย่องการจัดการพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมให้เป็น "ป่าต้นแบบ" เพื่อสร้างสมดุลระหว่างการอนุรักษ์ธรรมชาติและการเติบโตของเมือง

กิจกรรมสำคัญ การจัดทำ "BioBlitz" (สำรวจความหลากหลายทางชีวภาพร่วมกับนักวิทยาศาสตร์กว่า 200 คน) และการฟื้นฟูระบบนิเวศป่าไม้ในเมือง (เช่น ป่าชุมชนวัดจากแดง) เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและการเรียนรู้

2. ป่าต้นแบบปุนา-วังดี (Puna-Wangdi Model Forest) – ภูฏาน (พื้นที่นำเสนอ)

พื้นที่ครอบคลุมเขตปุนาคา (Punakha) และวังดีโพดริง (Wangdue Phodrang) รวมพื้นที่กว่า 5 แสนเฮกตาร์ มีป่าปกคลุมสูงถึง 80% เป็นพื้นที่เชื่อมต่อจากยอดเขาที่มีธารน้ำแข็ง ลงสู่ที่ราบเกษตรกรรม และเป็นส่วนหนึ่งของเครือข่ายพื้นที่คุ้มครอง (Biological Corridors) มีการเผชิญกับความเสียหายจากน้ำท่วมเนื่องจากธารน้ำแข็งละลาย (GLOFs) ไฟป่า และความขัดแย้งระหว่างคนกับสัตว์ป่า

แนวทางบูรณาการแนวทางป่าต้นแบบเข้ากับหลักความสุขมวลรวมประชาชาติ (GNH) เพื่อเสริมสร้างธรรมาภิบาลในป่าชุมชนและพัฒนาตลาดสินค้าเกษตรให้เยาวชนสนใจอาชีพเกษตรกรรมมากขึ้น

3. ป่าต้นแบบด่งนาย (Dong Nai Model Forest) – เวียดนาม (ระยะพัฒนา)

พื้นที่ยุทธศาสตร์ เชื่อมต่ออุทยานแห่งชาติกัตเตียน (Cat Tien) และเขตอนุรักษ์ด่งนาย ซึ่งเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยสำคัญของสัตว์ป่า

ประเด็นหลัก มุ่งเน้นการแก้ปัญหาความขัดแย้งระหว่างคนกับช้างป่า (Human-Elephant Conflict) ซึ่งมีช้างกว่า 30 ตัวมักออกมาในพื้นที่เกษตรกรรม

นวัตกรรม พัฒนาโปรแกรมการศึกษาผ่านความบันเทิง (Edutainment) และการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ร่วมกับพันธมิตรจากเกาหลี

เป้าหมาย สร้างแพลตฟอร์มการเรียนรู้ระดับภูมิภาคเรื่องการจัดการภูมิทัศน์ป่าไม้ที่มีสุขภาพดี (Healthy Forest) และความมั่นคงของสัตว์ป่า

ความร่วมมือกับภาคส่วนต่าง ๆ

1. RECOFTC และสำนักงานเลขานุการ RMFN-Asia

1.1 บทบาทหลัก ทำหน้าที่อำนวยความสะดวกด้านการจัดการเครือข่าย การเรียนรู้ และการเพิ่มศักยภาพของสมาชิก (Capacity Building) รวมถึงการสร้างการรับรู้ในระดับสากล

1.2 ผลงานสำคัญ ประสานงานกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกระดับ (16 ชุมชน, 18 องค์กรภาครัฐ และ 5 องค์กรระหว่างประเทศ) และจัดการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างประเทศถึง 24 ครั้ง

1.3 โครงการ FLARE (2025-2029) ได้รับการสนับสนุนจากแคนาดา เพื่อเน้นการฟื้นฟูภูมิทัศน์หลังไฟป่าโดยใช้ Nature-based Solutions (NbS) ในพื้นที่นําร่อง 3 แห่ง (มารีโกวิทัน, จาว และคาโรด)

2. องค์กรพันธมิตรเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Partners)

2.1 APFNet เน้นการฟื้นฟูภูมิทัศน์ป่าไม้ (FLR) และการเสริมสร้างธรรมาภิบาลป่าไม้ในเอเชียแปซิฟิก โดยมีเป้าหมายร่วมกับ RMFN-Asia ในเรื่องการจัดการไฟป่าโดยชุมชนและการพัฒนาทุนมนุษย์

2.2 CIFOR-ICRAF นำเสนอการประยุกต์ใช้ Agroforestry และความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อแก้ปัญหาความมั่นคงทางอาหารและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

2.3 IUCN มุ่งเน้นไปที่การใช้ Nature-based Solutions และการสร้างความยืดหยุ่นให้กับระบบนิเวศผ่านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น

2.4 คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (KUUF) สนับสนุนด้านวิชาการ การวิจัย และการฝึกอบรมเพื่อสร้างผู้เชี่ยวชาญรุ่นใหม่ในด้านการจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน

3. เครือข่ายนานาชาติและการแลกเปลี่ยนข้ามภูมิภาค

3.1 IMFN (International Model Forest Network): นำเสนอภาพรวมของป่าต้นแบบกว่า 60 แห่งใน 30 ประเทศ เน้นการใช้ "พลังแห่งการรวมตัว" (Convening Power) เพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนระดับโลก

3.2 MMFN (Mediterranean Model Forest Network): การแลกเปลี่ยนระหว่างเขตเมดิเตอร์เรเนียนและเอเชีย เช่น ความร่วมมือเรื่อง "ป่าบำบัด" (Forest Therapy) ระหว่างป่าต้นแบบ Montagne Fiorentine (อิตาลี) และป่าต้นแบบเกียวโต (ญี่ปุ่น)

3.3 EBTMFN (European Boreal and Temperate Model Forest Network) นำเสนอประสบการณ์จากยุโรปเหนือและยุโรปกลาง (เช่น โปแลนด์, สวีเดน) และแสดงความสนใจเรียนรู้จากเอเชียในเรื่องการจัดการป่าไม้โดยชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่น

4. กรณีศึกษาเฉพาะของประเทศผู้สังเกตการณ์ (Observer)

4.1 ภูฏาน (MMFN Ventre Paro / DoFPS): แสดงให้เห็นถึงความพร้อมและความกระตือรือร้นในการจัดตั้งป่าต้นแบบ โดยเน้นความสอดคล้องกับปรัชญาความสุขมวลรวมประชาชาติ (GNH) และการรักษาการเป็นประเทศคาร์บอนลบ

ประเด็นการหารือและพิจารณาในที่ประชุม

1. การเป็นตัวแทนในคณะกรรมการ INC (มีนาคม 2026 – กุมภาพันธ์ 2027)

ประเด็นหลักของเอกสารคือข้อเสนอโดยฉันทามติในการแต่งตั้งตัวแทน 2 ท่าน เพื่อดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการเครือข่าย (Networking Committee หรือ INC) ของเครือข่ายป่าสาธิตนานาชาติ (IMFN) ภายหลังจากกระบวนการเสนอชื่อที่โปร่งใสซึ่งนำโดยฝ่ายเลขานุการ (RECOFTC) ได้มีการเสนอชื่อบุคคลดังต่อไปนี้

1.1 ดร. ปรีชา องค์กรประเสริฐ (ประเทศไทย) ผู้อำนวยการสำนักการป่าไม้ต่างประเทศ กรมป่าไม้ และประธาน RMFN-Asia คนปัจจุบัน

1.2 Ms. Maria Christine Vale-Zambrano (ฟิลิปปินส์) เจ้าหน้าที่พัฒนาลุ่มน้ำจากคณะกรรมการจัดการป่าสาธิตลุ่มน้ำ Carood

กระบวนการคัดเลือกประกอบด้วยช่วงเวลารับฟังความคิดเห็น ซึ่งได้รับคำตอบทั้งหมด 8 รายการ โดยส่วนใหญ่ให้การสนับสนุนผู้ได้รับการเสนอชื่อทั้งสองท่าน และไม่มีการคัดค้าน

2. การปรับปรุงหลักการดำเนินงาน

เครือข่ายฯ กำลังเสนอให้เพิ่มข้อกำหนดใหม่ (ข้อ 4.9) ในหลักการดำเนินงาน (Operating Principles) เพื่อกำหนดรูปแบบการคัดเลือกและหน้าที่ของตัวแทน INC ให้เป็นทางการ ข้อกำหนดสำคัญประกอบด้วย

2.1 การคัดเลือกรายปี ตัวแทนจะได้รับการคัดเลือกเป็นรายปีโดยคณะกรรมการที่ปรึกษาผ่านกระบวนการฉันทามติ

วาระการดำรงตำแหน่ง ตัวแทนดำรงตำแหน่งวาระละ 1 ปี และสามารถดำรงตำแหน่งติดต่อกันได้ไม่เกิน 2 วาระ

2.2 คุณสมบัติขององค์กรสมาชิก: เมื่อตัวแทนพ้นวาระการดำรงตำแหน่ง องค์กรสมาชิกที่ตัวแทนผู้นั้นสังกัดอยู่ จะไม่มีสิทธิ์เสนอตัวแทนรายอื่นเข้าร่วมใน INC เป็นเวลาอย่างน้อย 2 ปี

2.3 การสังกัดองค์กร ผู้ได้รับการเสนอชื่อต้องสังกัดเป็นสมาชิกของ RMFN-Asia อย่างเป็นทางการ

3. การประชุมและกิจกรรมภาคสนามในอนาคต

การประชุมคณะกรรมการที่ปรึกษาประจำปี 2026 กำหนดจัดขึ้นในวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2026 โดยมีประเด็นสำคัญสำหรับอนาคตดังนี้:

3.1 การประชุมประจำปี 2027 มีข้อเสนอให้ ป่าสาธิต Margowitan (ประเทศอินโดนีเซีย) เป็นเจ้าภาพจัดการประชุมในปี 2027 เนื่องจากไม่ได้เป็นเจ้าภาพมาตั้งแต่ประมาณปี 2013 และเป็นพื้นที่เป้าหมายสำหรับทุนสนับสนุนโครงการ FLARE

4. บริบทขององค์กร

4.1 ฝ่ายเลขานุการ RECOFTC (ศูนย์ฝึกอบรมวนศาสตร์ชุมชนแห่งภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก) ทำหน้าที่เป็นฝ่ายเลขานุการของ RMFN-Asia มาตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2024

4.2 พันธกิจ เครือข่ายดำเนินงานภายใต้คุณลักษณะพื้นฐาน 6 ประการ รวมถึงการสร้างพันธมิตรที่ครอบคลุม การจัดการภูมิทัศน์ป่าไม้ และความมุ่งมั่นในการแบ่งปันความรู้

การนำเสนอภาคโปสเตอร์ ฟรีเซนเทชั่นและโปสเตอร์ป่าต้นแบบ (Model Forest) ปี 2026

รวบรวมความคืบหน้าและกิจกรรมเด่นของป่าต้นแบบในเครือข่าย RMFN-Asia ซึ่งมุ่งเน้นการจัดการภูมิทัศน์ป่าไม้ การสร้างอาชีพ และความยืดหยุ่นต่อสภาพภูมิอากาศ

1. ป่าต้นแบบงาว (Ngao Model Forest) - จ.ลำปาง ประเทศไทย

ความเป็นมา ก่อตั้งปี 2000 โดยกรมป่าไม้ร่วมกับ FAO เน้นการจัดการป่าไม้แบบมีส่วนร่วม
กิจกรรมเด่น (2025) โครงการ LAC ใช้การเลี้ยง "ครึ่ง" เป็นแรงจูงใจในการลดไฟป่า สร้างรายได้เสริมให้
กลุ่มแม่บ้านและผู้ว่างงาน

การจัดการไฟป่า ใช้ระบบแผนที่เตือนภัยจุดความร้อน (Hotspot) และวิทยุสื่อสารควบคุมสถานการณ์
แบบเรียลไทม์

ฝายชะลอน้ำ สร้างความชุ่มชื้นและฟื้นฟูความหลากหลายทางชีวภาพเพื่ออนุรักษ์พืชผลป่า (NTFPs)

2. ป่าต้นแบบบัลคิลา (Balkhila Model Forest) - อินเดีย

ความสำคัญ ป่าต้นแบบแห่งแรกในเขตเทือกเขาหิมาลัย (ต้นกำเนิดขบวนการ Chipko)

ความยืดหยุ่นต่อภูมิอากาศ ส่งเสริมพืชท้องถิ่น (ข้าวแดง, มิลเล็ด) และเกษตรป่าไม้ (Agroforestry)

บทบาทสตรีและเยาวชน ยกย่องกลุ่มสตรีในการแปรรูปมิลเล็ดและฝึกอบรมเยาวชนด้านการท่องเที่ยว
เชิงนิเวศ

ความท้าทาย ปัญหาความขัดแย้งระหว่างคนกับสัตว์ป่า และการย้ายถิ่นฐานของเยาวชน

3. ป่าต้นแบบลุ่มน้ำคารูต (Carood Watershed MF) - ฟิลิปปินส์

จุดเน้น การมีส่วนร่วมของเยาวชนและสตรี (Gender & Youth Inclusion)

ความสำเร็จ จัดตั้งค่ายเยาวชน "Youth for Nature" ร่วมกับผู้นำเยาวชน 146 คน ส่งเสริมกลุ่มสตรีใน
การคัดแยกขยะเพื่อแลกสิทธิประโยชน์ ฟื้นฟูป่าชายเลนและฝึกอบรมการแปรรูปอาหารเป็นอาชีพเสริม

4. ป่าต้นแบบหลินอัน (Lin'an Model Forest) - จีน

ความสำเร็จด้าน FLR ฟื้นฟูพื้นที่ป่าจาก 60.4% เป็น 97% ในหมู่บ้าน Baisha

เศรษฐกิจ รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและของป่าเพิ่มขึ้นกว่า 2 เท่าในปี 2025 เมื่อเทียบกับปี 2021

งานวิจัย ศึกษาผลกระทบของการปลูกป่าผสมผสานที่มีต่อกิจกรรมของจุลินทรีย์ในดินและการสะสม
คาร์บอน

5. พื้นที่ว่าที่ป่าต้นแบบแห่งใหม่ (Proposed Sites)

5.1 คู้งบางกะเจ้า (ไทย) เน้นการจัดการป่าในเมือง (Urban Oasis) การสำรวจความหลากหลายทาง
ชีวภาพ (BioBlitz) และการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

5.2 ปูนา-วังดี (ภูฏาน) บูรณาการหลักความสุขมวลรวมประชาชาติ (GNH) เข้ากับการจัดการต้นน้ำบน
ภูเขาสูงและการแก้ปัญหาไฟป่า

5.3 ต่งนาย (เวียดนาม): มุ่งเน้นการแก้ปัญหาความขัดแย้งระหว่างคนกับช้างป่าผ่านการท่องเที่ยวเชิง
ศึกษา (Edutainment) และการจัดการระเบียบเศรษฐกิจสัตว์ป่า

ประเด็นร่วม (Common Themes) ทุกพื้นที่ให้ความสำคัญกับการนำ แนวทางธรรมชาติ
(NbS) มาใช้แก้ปัญหาไฟป่า การสร้างรายได้จาก ของป่า (NTFPs) และการดึง เยาวชน/สตรี เข้ามาเป็นหัวใจ
หลักในการขับเคลื่อน

ส่วนที่ 3 ปัญหา/อุปสรรค

สภาพภูมิอากาศ และการเตรียมตัวก่อนการเดินทางในการเข้าประเทศภูฏาน ซึ่งจะต้องมีการ
เสนอชื่อเป็นการล่วงหน้าในการประกอบการจัดทำหนังสือเชิญ

ส่วนที่ 4 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

การประสานการดำเนินงานระหว่างกรมป่าไม้และพื้นที่ป่าต้นแบบในประเทศไทย (ป่าต้นแบบ
งาว) ตลอดจนการเสนอพื้นที่ป่าต้นแบบใหม่ (ป่าต้นแบบบางกระเจ้า) เพื่อสนับสนุนและร่วมกันดำเนินการ

ลงชื่อ.....ผู้รายงาน

(นายปรีชา องค์กรประเสริฐ)
ผู้อำนวยการสำนักการป่าไม้ต่างประเทศ

ลงชื่อ.....ผู้รายงาน

(นายมนตรี อินต๊ะเสน)
นักวิชาการป่าไม้ชำนาญการพิเศษ

ลงชื่อ.....ผู้รายงาน

(นางสาวศศิมา อารี)
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

ลงชื่อ.....ผู้รายงาน

(นางสาวมลธิดา สุทธิพงศ์)
นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ

ลงชื่อ.....ผู้รายงาน

(นางจรรุวรรณ บุญไชย)
นิติกรปฏิบัติการ